

Euroopa Kontrollikoja meetmed seoses COVID-19 pandeemiaga

Euroopa Kontrollikoda on astunud vajalikke samme, et jätkata tõhusa avaliku audititeenuse osutamist ELis ning õigeaegsete auditaruannete, arvamuste ja ülevaadete avaldamist, niivõrd kui see on praegustes tingimustes võimalik. Ühtlasi avaldame tänu kõigile neile, kes päästavad elusid ja võitlevad pandeemiaga nii Luksemburgis, ELis kui kogu maailmas. Toetame ka Luksemburgi valitsuse poliitikat rahvatervise kaitsmisel. Me leevendame praeguse tervishoiukriisi mõju oma töötajatele ning oleme võtnud ettevaatusabinõusid, et viia töötajatele ja nende perekondadele avalduv oht miinimumini.

Pressiteade

Luxembourg, 21. aprill 2020

Audiitorid hoiatavad, et ELi teedevõrgu väljaehitamine edeneb aeglaselt ja hoolduskulud põhjustavad aina enam muret

Euroopa Kontrollikoja uue aruande kohaselt edeneb üleeuroopalise põhitranspordivõrgu (TEN-T) rajamine ja toob reisijatele kasu – sõiduajad lühenevad ja kiirteid on rohkem. ELi rahastamine ja Euroopa Komisjoni meetmed on andnud positiivse panuse nende tulemuste saavutamisse, kuid enamik Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriike on ikka veel maha jäänud ning alates 2014. aastast on ELi toetusel valminud kõigest umbes 400 km uusi TEN-T maanteid. Lisaks takistavad sujuvat liiklemist maanteevõrgus lõpetamata piiriülesed lõigud ning halvasti koordineeritud parkimine ja puhta kütuse taristu. Ühtlasi ei hoolda liikmesriigid maanteid piisavalt ja see seab maanteepõhivõrgu olukorra pikas perspektiivis ohtu.

Maanteede kaudu toimub suurem osa ELi reisijate- ja kaubaveost. Komisjoni eesmärk on viia 2030. aastaks lõpule peaaegu 50 000 km kiirteede ja kiirmagistraalide ehitamine, mis hõlmavad üheksat TEN-T põhikoridori ja kõiki peamisi ELi liiklusmarsruute. Alates 2007. aastast on komisjon eraldanud liikmesriikidele ligikaudu 78 miljardit eurot uute teede ehitamiseks ja olemasolevate uuendamiseks, sealhulgas ligikaudu 40 miljardit eurot põhivõrgu teede jaoks.

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja eriaruande põhisõnumid. Eriaruanne on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Audiitorid hindasid tehtud edusamme ja komisjoni rolli täielikult toimiva TEN-T põhivõrgu lõpuleviimisel. Nad kontrollisid ka teedehooldust liikmesriikides ning külastasid Bulgaariat, Tšehhi Vabariiki, Hispaaniat ja Poolat.

„Maanteedel on oluline roll ELi riikide ja piirkondade ühendamisel, aidates seeläbi kaasa nende majandustegevusele, arengule ja majanduskasvule,“ ütles aruande eest vastutav Euroopa Kontrollikoja liige Ladislav Balko. „ELi maanteed põhivõrk edeneb, kuid ei toimi veel täielikult.“

Aastatel 2007–2017 ehitati ELi toetusel ligikaudu 3100 km kiirteid, mille tulemusel muutus reisimine kiiremaks, ohutumaks ja paremaks. Ajavahemikul 2014–2020 oli kavas ehitada umbes 2000 km uusi kiirteid, kuid auditi ajaks (2019. aasta lõpus) oli valminud vähem kui 400 km. Audiitorid märgivad, et põhivõrgu väljaarendamise tase on Lääne- ja Kesk-/Ida-Euroopa liikmesriikides erinev.

Komisjon on etendanud olulist strateegilist rolli, seades prioriteediks kõige olulisemate liiklusmarsruutide lõpuleviimise. Komisjon võttis ELi määrustes kasutusele põhivõrgu ja koridoride mõisted, kehtestas rahastamise tingimused ja nõudis, et liikmesriigid seaksid oma kavades prioriteediks TEN-T võrgu. Sellest hoolimata suunasid liikmesriigid põhivõrgule vaid kolmandiku aastateks 2014–2020 eraldatud ELi rahalistest vahenditest, kuigi enamikus Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriikides, kes on peamised ELi struktuurifondidest toetuse saajad, oli võrgustiku valmimismäär madal.

Komisjoni järelevalve ei hõlma alati kogu põhivõrku ning selles puuduvad vahe-eesmärgid, mis võimaldaksid tehtud edusamme õigesti hinnata ja teha usaldusväärseid prognoose põhivõrgu tõenäolise valmimise kohta 2030. aastaks. Puudused järelevalves ning liikmesriikidelt saadud mitteõigeaegsed ja ebausaldusväärsed andmed vähendavad komisjoni võimet võtta vajaduse korral õigeaegselt parandusmeetmeid.

Audiitorid hoiatavad, et riiklikud hoolduseelarved vähenevad pidevalt, mitte ei suurene vastavalt taristu pikenemisele ja oluliste ühenduste vananemisele. Kuigi see võib mõjutada teedevõrgu täielikku toimimist 2030. aastaks, ei ole komisjonil vahendeid, mille abil kontrollida, kas liikmesriikidel on kindel süsteem nõuetekohase teehoolduse tagamiseks.

Audiitorid soovivad komisjonil seada esikohale investeeringud põhivõrku, tõhustada järelevalvekorda ning tugevdada oma lähenemisviisi, et tagada kasvava teedevõrgu piisav hooldus liikmesriikides.

Toimetajatele

2013. aastal, kui võeti vastu TEN-T määrus, oli eesmärk viia lõpule üldise teedevõrgu loomine, et ühendada 2050. aastaks kõik ELi piirkonnad, ning põhivõrk pidi valmima 2030. aastaks. 2016. aastal, kui koguti kõige värskemad andmed, oli TEN-T põhiteede valmimismäär ELis keskmiselt 77%. Auditi ajal oli nelja külastatud riigi teede valmimismäär Bulgaarias 46%, Poolas ligikaudu 75%, Tšehhi Vabariigis ligikaudu 78% ja Hispaanias 100%.

Käesoleva auditi raames uuritud marsruutidest kõige rohkem suurenes pikkus (190%, 200 km-lt 580 km-le) ja lühenes sõiduaeg (8%) aastatel 2012–2019 Tallinn-Viin marsruudil (võrreldes Madridi-Varssavi, Bukaresti-Pariisi ja Burgas-Berliini marsruutidega). OECD andmetel vähenesid liikmesriikide keskmised teehoolduskulud aastatel 2007–2017 peaaegu poole võrra. Neljast külastatud riigist peetakse võrgustikku üldiselt heas seisukorras olevaks ainult Hispaanias.

Eriaruanne nr 9/2020 „ELi maanteepõhivõrk: sõiduajad on lühenenud, kuid võrk ei toimi veel täielikult“ on kättesaadav Euroopa Kontrollikoja veebisaidil (eca.europa.eu) ELi 23 keeles. Euroopa Kontrollikoda on varem avaldanud aruanded [maantee-](#), [raudtee-](#), [õhu-](#), [mere-](#) and [sisevee](#)transpordi kohta. Samuti on [kontrollikoja ajakirja](#) üks number pühendatud transpordile ja peagi avaldatakse aruanne ELi rahastatud transpordi megataristute kohta.

Aruande pressikontakt

Damijan Fišer – e-post: damijan.fiser@eca.europa.eu Tel: +352 4398 45 510 /

Mobiil +352 621 55 22 24